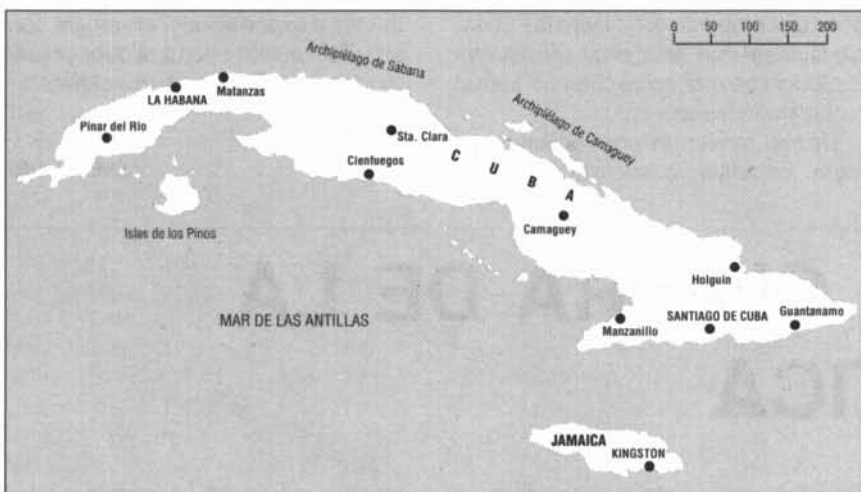

LA "REVOLUCION" NO ES RENDEIX

Després dels esdeveniments que s'han donat a l'Europa de l'Est, una corrent anti-comunista sembla envair el panorama internacional. El joc electoral a l'Europa comunista i el paper d'en Mijail Gorbachov a la Unió Soviètica apunten cap a canvis fonamentals a l'hora d'entendre el comunisme de finals de segle. La "revolución" es prepara per afrontar els reptes, sobretot a nivell econòmic, que haurà de soportar el poble cubà. La caiguda del règim sandinista a Nicaragua ha estat un cop fort, que ha deixat al règim de Castro sol a una zona d'influència plenament nord-americana.

Alguns analistes internacionals volen veure en aquest panorama un compte enrera per al règim de Fidel, mentre d'altres estudien les possibilitats de reconduir la situació interna perquè el règim sobrevisqui. Mentre, el líder de la revolució cubana assegura tenir la situació controlada ("Todo cambia en el mundo, pero nada cambia en Cuba") i diu a qui l'escolta que el seu règim "morirá con las botas puestas".

Tot i que no es pot deslligar la situació que travessa Cuba en l'actualitat amb la corrent democràtica a l'Europa de l'Est, implicar els fets dins un mateix procés no sembla tan clar. La situació geogràfica, la cultura del poble cubà i fins i tot el caràcter llatí -allunyat dels pobles de l'Europa Central- comporten una realitat pròpia; com els hi agrada dir a les veus properes al règim castrista, "una revolución diferente, autóctona y cubana".

El que és cert és que la presència d'en Fidel Castro i dels homes forts del règim als actes d'afirmació del castrisme -i de la figura del líder- han sovintejat d'unes setmanes ençà. Aquesta ofensiva respon a la certesa que s'atansen temps difícils per al règim, temps d'aïllament internacional i de restriccions econòmiques. Les consignes de Fidel cap el poble cubà en els darrers dies

(coincidint amb l'inici de les emissions de Tele Martí des dels Estats Units) apunten en aquest sentit.

La clau econòmica

L'anomenada "cartilla de racionamiento" és a Cuba tan antiga com la mateixa revolució (arran del bloqueig dels Estats Units). A l'illa manquen matèries primeres. De la Unió Soviètica s'importen el blat i els cereals. El pa i els ous, entre d'altres, estan racionats. A cada cubà li corresponen dos quilograms d'arròs i quasi dos quilograms de sucre, tot per persona i mes. Es ben cert que no hi ha de tot, però també ho és que els preus dels articles de primera necessitat són baixos. Hi ha diners, però no hi ha en què gastar-los. Per exemple, les necessitats alimentícies li suposen al cubà una mitja del 6% del salari mensual. La vivenda suposa un 2% del salari mensual, tot i que és cert que existeixen greus problemes d'allotjament. A la Cuba de Castro els serveis socials són gratuïts (sanitat, educació, esport...).

Pels qui abonaven la tesi que la Unió Soviètica abandonaria Cuba a la seva sort, no fa ni un mes s'ha signat un nou conveni URSS-Cuba que suposa un total de 15.000 milions de dòlars -incre-

ment aproximat d'un 8,7% respecte l'anterior protocol. Tot i la preocupació de la direcció cubana pels intents soviètics de donar un caràcter més racional a les seves relacions econòmiques amb Cuba, la Unió Soviètica d'en Gorbachov seguirà proporcionant combustible, cereals i matèries primeres (és més que probable que part d'aquest petroli que Cuba proporcionava a la Nicaragua sandinista per vincles de solidaritat quedi ara pel consum de l'illa). A canvi, Cuba aconsegueix donar sortida a les exportacions de sucre, níquel i crom.

Cal també replantejar les estructures comercials amb els països de l'Est. Un mercat al qual Cuba accedeix per donar sortida als seus articles excedents, i a canvi reb tecnologia de poca qualitat, una tecnologia que no te els mínims per resultar competitiva al mercat capitalista.

La reconducció del règim

Cuba, tot i que reb assistència soviètica en proporcions més grans que d'altres països, s'ha convertit en un dels crítics principals de la política soviètica. Fidel no oculta la seva desaprovació pels canvis democràtics que es donen a la Unió Soviètica i als països de l'Est. Quan Mijail Gorbachov va viatjar a Cuba les crítiques van cesar durant cert temps, però després retornaren amb força.

El règim de Castro es prepara per una situació que si bé no és nova, sembla certament apuntar cap un enduriment general de les condicions de vida. No tan sols a nivell econòmic -el règim està el laborant un pla de supervivència que comportaria fins i tot el tancament de fàbriques, respectant la filosofia cubana que ningú quedi al carrer sense feina-, sinó, el que és més significatiu, una reconducció mínima del sistema polític, fonamentalment, una profundització i renovació de noves vies polítiques. Molts cubans estan cansats de privacions i no veuen amb optimisme el futur de sacrificis que s'endevina a Cuba. Tot i les veus de certs elements de l'oposició al règim castrista que denuncien la corrupció del sistema i la greu realitat econòmica, sembla clar l'afany del poder de desmarcar-se dels corrents de l'Europa de l'Est. La realitat cubana sembla autosuficient per afrontar aquest nou repte.

Jaume Sarda